

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Педагогічний факультет
Кафедра дошкільної та спеціальної освіти

**ДЕКОРАТИВНЕ МИСТЕЦТВО
З МЕТОДИКОЮ НАВЧАННЯ**

методичні рекомендації до організації та проведення
самостійної і індивідуальної роботи
для здобувачів першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
спеціальності 012 «Дошкільна освіта»
денної та заочної форм навчання

УДК 7.02/.021:37.091.3(072)(075.8)

Розглянуто та рекомендовано до друку науково-методичною радою Мукачівського державного університету протокол № 9 від 24 квітня 2023 р.

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри дошкільної та спеціальної освіти протокол №13 від 15 березня 2023 р.

Укладач:

Микуліна А.К. – старший викладач кафедри дошкільної та спеціальної освіти

Рецензент:

Добош О.М. – к. пед. н., доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту

Д 28

Декоративне мистецтво з методикою навчання: методичні рекомендації до організації та проведення самостійної і індивідуальної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 012 «Дошкільна освіта» денної та заочної форм навчання / укладач: А.К. Микуліна – Мукачєво : МДУ, 2023. – 61 с. (1,7 д.а.)

Методичні рекомендації адресовані здобувачам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 012 «Дошкільна освіта», денної та заочної форм навчання для надання методичної допомоги в організації самостійної та індивідуальної роботи, формування умінь та навичок самостійної роботи з літературними джерелами, Інтернет-ресурсами.

У посібнику і розкрито зміст, завдання та особливості дисципліни, подано перелік тем для самостійного вивчення та завдання до них, а також список рекомендованої літератури, критерії оцінювання результатів практики.

© А.К. Микуліна
МДУ, 2023.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
I. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ДЕКОРАТИВНЕ МИСТЕЦТВО З МЕТОДИКОЮ НАВЧАННЯ»	5
1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни	5
1.2. Програма навчальної дисципліни	9
II. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ	13
2.1. Види та форми самостійної роботи здобувачів	13
2.2. Самостійна робота, що забезпечує підготовку до поточних аудиторних занять	16
2.3. Пошуково-аналітична робота	23
III. ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ З ДИСЦИПЛІНИ «ДЕКОРАТИВНЕ МИСТЕЦТВО З МЕТОДИКОЮ НАВЧАННЯ»	25
3.1. Розподіл самостійної роботи по темах	25
3.2. Теми самостійної роботи здобувачів та завдання до них	29
IV. МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І ОРГАНІЗАЦІЇ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ	47
V. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ	50
ДЖЕРЕЛА	55
ДОДАТОК	57

ВСТУП

Самостійна робота здобувачів є складовою освітнього процесу і основним засобом опанування навчального матеріалу дисципліни «Декоративне мистецтво з методикою навчання», в час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Мета самостійної роботи – сприяти засвоєнню в повному обсязі навчальної програми та формуванню самостійності як особистісної ознаки та важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність.

Завдання самостійної роботи – вивчення тем, питань, винесених на самостійне опрацювання здобувачами, засвоєння певних знань, умінь, навичок, закріплення та систематизація здобутих на лекціях та інших аудиторних заняттях знань, їх застосування при виконанні практичних завдань та творчих робіт, виявлення прогалин у системі знань із дисципліни, забезпечення підготовки здобувачів до поточних аудиторних занять, контрольного заходу та підсумкового (семестрового) контролю.

Зміст самостійної роботи здобувачів визначається навчальною програмою, робочою програмою навчальної дисципліни «Декоративне мистецтво з методикою навчання», методичними рекомендаціями до самостійної та індивідуальної роботи з названої дисципліни. Самостійної роботи виконується здобувач згідно з методичними вказівками та у відповідності до переліку і завдань до них.

І. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ДЕКОРАТИВНЕ МИСТЕЦТВО З МЕТОДИКОЮ НАВЧАННЯ»

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни «Декоративне мистецтва з методикою навчання»

Робочу програму навчальної дисципліни «Декоративне мистецтва з методикою навчання» для здобувачів вищої освіти першого курсу (скорочена програма) та третього курсу спеціальності 012 «Дошкільна освіта», укладено відповідно до освітньо-професійної програми вищої освіти галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка» спеціальності 012 «Дошкільна освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є вивчення особливостей декоративно-прикладного мистецтва України та процес розвитку образотворчих здібностей у дошкільників в процесі декоративної діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки: педагогіка дошкільна, художня праця та основи дизайну, основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва.

Мета: підготувати майбутніх вихователів до здійснення естетичного виховання і організації декоративної діяльності з дітьми з дошкільного віку.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- ознайомлення з основами розвитку декоративно-прикладного мистецтва та особливостями використання народного мистецтва в роботі з дошкільниками в процесі декоративної діяльності;
- розширення та узагальнення знань про розвиток та особливості народного декоративно-прикладного мистецтва України та Закарпаття.
- оволодіння педагогічно ефективними формами і методами організації декоративної діяльності дошкільників;

- оволодіння різноманітними техніками декоративного малювання, декоративного ліплення, декоративної аплікації за мотивами народного орнаменту;
- сприяння формуванню особистості педагога як носія національних духовно-художніх традицій.

Знання основ розвитку декоративно-прикладного мистецтва дає можливість майбутньому вихователю правильно використовувати декоративну діяльність дітей в процесі роботи з дітьми, розкрити закономірності формування творчих образотворчих здібностей.

Здобувачі вищої освіти отримають знання про різні види декоративної діяльності дітей, здобудуть вміння і навички використовувати різні образотворчі матеріали, вміння планувати і різні види робіт з декоративної діяльності, враховуючи вікові особливості дітей та сучасні вимоги.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен знати:

- сутність, закони, функції та форми народного декоративно-прикладного мистецтва;
- історію виникнення та розвиток декоративно-прикладного мистецтва на Україні;
- види та особливості різних видів декоративно-прикладного мистецтва;
- регіональні осередки, центри народних художніх промислів та локальні особливості українського народного мистецтва;
- характеристику орнаментальних форм декоративно-прикладного мистецтва.

вміти:

- створювати візерунки та орнаменти за мотивами добре відомих народних промислів;
- готувати до зразків візерунків конспекти занять для дітей дошкільного віку за мотивами декоративно-прикладного мистецтва України та Закарпаття;

- складати консультації для батьків з питань використання творів декоративно-прикладного мистецтва в вихованні дошкільників.

Компетентності:

Інтегральна: здатність розв'язувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності, що передбачає застосування теоретичних і практичних положень педагогічної науки й характеризується комплексністю та невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності та діяльності інших осіб у педагогічних ситуаціях.

Компетентності загальні

КЗ-3.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-5.Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-8.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Компетентності спеціальні (фахові)

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).

КС-11. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення

загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Програмові результати навчання:

ПР-1. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-4. Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-6. Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.

ПР-12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПР-20. Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

1.2. Програма навчальної дисципліни «Декоративне мистецтво з методикою навчання»

Змістовий модуль 1.

Народне декоративно-прикладне мистецтво: сутність, закони, функції, форми

Тема 1. Народне декоративно-прикладне мистецтво - невід'ємна частина художньої культури

Сутність поняття «декоративно-прикладне мистецтво». Історія виникнення та розвитку народного декоративно-прикладного мистецтва та його особливості..

Загальна характеристика народного декоративно-прикладного мистецтва. аспекти родової сутності, форми розвитку народної творчості.

Народне декоративно-прикладне мистецтво - одна з форм суспільної свідомості, невід'ємна частина культури.

Різні класифікації народного мистецтва. Види та функції народного декоративно-прикладного мистецтва.

Тема 2. Центри народних художніх промислів України

Сутність народних промислів і ремесел.

Історія розвитку народних промислів України.

Регіональні осередки та локальні художньо-технічні особливості українського декоративно-прикладного мистецтва.

Види та особливості народних ремесел.

Тема 3. Народні орнаменти у мотивах декоративно-прикладного мистецтва

Характеристика орнаментальних форм декоративно-прикладного мистецтва. Домінуючі мотиви української народної орнаментики. Композиційні принципи побудови орнаменту.

Орнамент як головний зображувально-виражальний елемент декоративно-прикладного мистецтва: види орнаменту; особливості та принципи побудови.

Композиція в народному декоративно-прикладному мистецтві: сутність поняття «композиція» Орнаментальні

композиції в квадраті, смузі, крузі, трикутнику, прямокутнику тощо. Формування композиційних уявлень у дітей.

Змістовий модуль 2.

Теоретичні основи використання декоративної діяльності в роботі з дошкільниками

Тема 4. Ознайомлення дітей з декоративно-прикладним мистецтвом України

Формування досвіду художньо-творчої діяльності у дошкільників засобами декоративно-прикладного мистецтва.

Форми і методи організації художньо-творчої діяльності дітей дошкільного віку на матеріалі народного декоративно-прикладного мистецтва.

Види художньої діяльності дітей за мотивами декоративно-прикладного мистецтва. Педагогічні умови реалізації творчих можливостей дитини-дошкільника засобами декоративно-прикладного мистецтва.

Методика ознайомлення дошкільників з орнаментальними формами. Вибір елементів народних орнаментів для дитячих робіт. Використання народних промислів у зображувальній діяльності дітей.

Декоративно-прикладне мистецтво як чинник формування художнього смаку дітей.

Тема 5. Декоративна діяльність дошкільнят як засіб і середовище особистісного розвитку

Характеристика декоративної діяльності. Можливості декоративної діяльності для розвитку творчості дітей. Мотиви, мета, процес і результат декоративної діяльності.

Методика використання творів народного декоративно-прикладного мистецтва в процесі декоративної діяльності. Систематичне ознайомлення дітей з мистецькою спадщиною українського народу. Використання різних методів і прийомів навчання.

Технологія та методика декоративного малювання. Декоративне малювання як творча робота з орнаментом. Засобами навчання

декоративного малювання. Педагогічна мета та завдання декоративного малювання. Теоретичні, практичні і творчі заняття, особливості їх організації.

Змістовий модуль 3.

Ознайомлення дітей з декоративно-прикладним мистецтвом України

Тема 6. Використання вишивки, кераміки, народної іграшки в освітньо-виховній роботі з дошкільниками

Ознайомлення дошкільників з вишивкою, керамікою, народною іграшкою, українськими розписами рідного краю.

Завдання і зміст декоративного малювання за мотивами кераміки, народної іграшки в різних вікових групах.

Методи та прийоми навчання, які використовуються в процесі декоративної діяльності дошкільників. Особливості методики навчання дітей різного віку.

Використання творів народного декоративно-прикладного мистецтва України на заняттях з декоративного малювання.

Використання творів народного декоративно-прикладного мистецтва України та Закарпаття на заняттях з декоративного ліплення, аплікації.

Тема 7. Використання писанкарства, витинанок в роботі з дітьми

Писанка як унікальний витвір народного декоративно-прикладного мистецтва. Писанка та її види.

Використання писанкарства з дітьми дошкільного віку. Ознайомлення дітей з писанками та технікою їх виготовлення. Методика використання писанкарства в дошкільному закладі.

Вплив писанкарства на розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку.

Витинанка як вид народної творчості. Використання витинанок в начально-виховному процесі в ЗДО. Ознайомлення дітей з виникненням витинанок на Україні.

Навчання дошкільників техніці виконання витинанок різних видів.

Тема 8. Методика ознайомлення дошкільників з петриківським розписом

Історія виникнення та особливості петриківського розпису

Техніка виконання мазків в петриківському розписі.

Ознайомлення дошкільників з петриківським розписом.

Послідовність сприймання дітьми творів.

Методика навчання петриківському розпису. Використання різних методів і прийомів навчання. Використання петриківського розпису в декоративній діяльності старших дошкільників.

Змістовий модуль 4.

Методика організації декоративного ліплення та декоративної аплікації за народними мотивами

Тема 9. Організація декоративного ліплення в ЗДО.

Декоративне ліплення як предметна діяльність

Технологією декоративного ліплення. Матеріали та інструменти для декоративного ліплення. Процес виготовлення і оздоблення виробів в процесі декоративного ліплення. Прийоми декору. Ознайомлення дітей з різними видами декору

Методика використання декоративно-прикладного мистецтва та декоративне ліплення за його мотивами у різних вікових груп. Методика навчання декоративного ліплення.

Тема 10. Декоративна аплікація за мотивами народного декоративно-прикладного мистецтва в ЗДО

Орнаментальна основа народного мистецтва. Вплив народного мистецтва на розвиток дітей дошкільного віку.

Декоративна аплікація і її вплив всебічний розвиток дитини дошкільного віку Навчання декоративної аплікації дітей в різних вікових групах, ускладнення завдань програми.

Відбір художніх творів для дитячих аплікацій. Врахування різних аспектів при відборі і складанні зразків за мотивами народних орнаментів.

Особливості навчання прийомів вирізування за мотивами народного орнаменту. Розвиток творчості в процесі декоративної аплікації.

II. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

2.1. Види та форми самостійної роботи здобувачів

З урахуванням змісту, цілей та завдань, що вирішуються у процесі самостійної роботи здобувачів з дисципліни «Декоративне мистецтво з методикою навчання», вирізняються три її основних види:

I – самостійної роботи, що забезпечує підготовку до поточних аудиторних занять і вивчення окремих тем або питань, передбачених для самостійного опрацювання;

II – пошуково-аналітична робота;

III – наукова робота.

Види та форми самостійної роботи здобувачів	Форма контролю та звітності
<i>I. Підготовка до поточних аудиторних занять</i>	
1.1. Опрацювання прослуханого лекційного матеріалу, обов'язкових та додаткових літературних джерел	1.1. Активна участь у різних видах аудиторних занять
1.2. Вивчення окремих тем або питань, передбачених для самостійного опрацювання	1.2. Перевірка правильності виконаних завдань під час консультацій та аудиторних занять
1.3. Виконання домашніх завдань, написання рефератів, підготовка доповідей	1.3. Перевірка правильності виконання завдань, написання рефератів, заслуховування доповідей
1.4. Виконання та письмове оформлення завдань, тестів	1.4. Перевірка правильності виконання завдань і тестів під час аудиторних занять
1.5. Підготовка до семінарських, практичних занять	1.5. Активна участь у семінарських, практичних заняттях

1.7. Підготовка до контрольних заходів (контрольних робіт) та інших форм поточного контролю	1.7. Написання та перевірка контрольної роботи, тестування тощо
1.8. Підготовка до підсумкового (семестрового) контролю	1.8. Перевірка екзаменаційних робіт
II. Пошуково-аналітична робота	
2.1. Пошук та огляд літературних джерел за заданою проблематикою	2.1. Доповідь за підготовленими матеріалами та їх оцінювання на аудиторних заняттях
2.2. Аналітичний розгляд наукових публікацій	2.2. Доповідь та обговорення результатів виконаної роботи під час аудиторних занять
2.3. Аналіз конкретних практичних ситуацій, підготовка до участі у ділових іграх, виконання ситуаційних вправ	2.3. Участь у ділових іграх, виконання ситуаційних вправ тощо
III. Наукова робота	
3.1. Участь у наукових конференціях, семінарах, круглих столах тощо	3.1. Доповіді на наукових конференціях, семінарах, круглих столах тощо
3.2. Підготовка наукових публікацій (наукових статей, тез тощо)	3.2. Обговорення з викладачем підготовлених матеріалів, подання до друку

Для реалізації самостійної роботи здобувачів у процесі вивчення навчальної дисципліни здобувачі виконують завдання різних типів і рівнів складності. Майбутнім вихователям пропонуються типи завдань, які передбачають отримання матеріального результату.

Перший рівень самостійної роботи забезпечує засвоєння предметних знань, основних понять та термінів, видів та способів діяльності, формування навичок, умінь, але не передбачає самостійного застосування набутого.

Другий рівень самостійної роботи формує певні навички та вміння самостійно застосовувати засвоєні знання для виконання певних завдань:

- виконання вправ, тестів, розв'язання правничих ситуацій за лекційними матеріалами теми;
- підготовка контрольних запитань для перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу теми;
- узагальнення теоретичних матеріалів за допомогою опорно-інформаційних схем;
- підготовка письмових робіт аналітичного характеру за тематичними матеріалами (рефератів, роз'яснень, консультацій) тощо.

Третій рівень передбачає самостійний інформаційний пошук, прийняття самостійних рішень та творчий рівень застосування набутих знань, навичок, умінь:

- підготовка пропозицій щодо змін у чинному законодавстві;
- підготовка тез доповіді, пропозицій, роз'яснень щодо практик застосування господарського законодавства тощо. Перевага надається завданням, які забезпечують алгоритмічно-дійовий та творчий рівень засвоєння знань, серед яких: завдання на вміння розв'язувати задачі; аналізувати ситуації, випадки. Факт виконання таких завдань свідчить про прагнення студентів до самореалізації та професійної рефлексії в процесі навчання.

У процесі самостійної підготовки до практичних занять здобувачі повинні опрацювати прослуханий лекційний матеріал, всебічно розглянути зміст питань, що виносяться на заняття, опрацювати навчальну літературу, відповідні нормативно-правові акти, опрацювати питання, які винесені на самостійне вивчення. Перевірку засвоєння знань студенти здійснюють за допомогою контрольних питань для опрацювання лекційного матеріалу і підготовки до практичних занять, які охоплюють основні положення, що підлягають засвоєнню здобувачами відповідно до кожної теми дисципліни «Декоративне мистецтва з методикою керівництва».

Кожна тема, яка виносяться на самостійне вивчення, передбачає кілька практичних і тестових завдань.

Практичні завдання включають в себе підготовку до тематичних колоквиумів, написання рефератів та доповідей за заданими темами, задачі й тестові завдання.

Окрему увагу слід приділити засвоєнню рекомендованої основної та додаткової літератури за кожною темою.

Одним із важливих засобів у засвоєнні знань є написання рефератів. Написання реферату повинне починатись із складання продуманого змісту, який складається зі вступу, 2–3 розділів, які можуть ділитись на підрозділи. У вступі визначається мета і завдання, об'єкт і предмет дослідження, практичне і теоретичне значення теми.

В основній частині розкривається зміст досліджуваної проблеми.

Робота повинна завершуватись висновками, в яких викладаються основні результати дослідження.

Важливим засобом у засвоєнні знань студентами є вирішення ситуаційних задач, яке повинно носити творчий, аналітичний та самостійний характер з детальним обґрунтуванням рішень.

2.2. Самостійна робота, що забезпечує підготовку до поточних аудиторних занять

Самостійна робота здобувачів забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни, а саме: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, практикумами, методичними вказівками тощо.

Зміст СРЗ з конкретної дисципліни може складатися з таких видів:

- уважне слухання і конспектування лекцій;
- підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних тощо);
- виконання практичних завдань протягом семестру;
- самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно з навчально-тематичним планом, оформлення звіту про самостійну роботу;

- 986-1
- реферування, анутовання рекомендованої літератури;
 - формулювання висновків і підсумків;
 - відповіді на запитання і самостійне формулювання запитань до навчальної теми;
 - заповнення таблиць, креслення структурно-логічних схем;
 - складання термінологічних словників, покажчиків, планів;
 - переклад іноземних текстів встановлених обсягів;
 - виконання контрольних робіт студентами заочної форми навчання;
 - підготовка і виконання завдань, передбачених програмою практичної підготовки, в тому числі курсового проектування, тощо;
 - підготовка до усіх видів контролю, в тому числі до курсових, модульних і комплексних, ректорських контрольних робіт та підсумкової державної атестації (державних іспитів, виконання випускної кваліфікаційної роботи бакалавра чи спеціаліста/магістра);
 - інші види діяльності, що ініціюються університетом, факультетом, кафедрою й органами студентського самоврядування.

При планування самостійної роботи рекомендується користуватись нормами витрат часу (табл.1), які встановлені на основі багаторічного досвіду викладачів з організації самостійної навчальної роботи студентів.

Опрацювання лекційного матеріалу. Важливу роль у СРЗ відіграють лекції. Вони слугують тим підґрунтям та інструментом, що спрямовують здобувачів до найраціональнішого вивчення навчальної дисципліни, дають йому знання в обсязі, необхідному для подальшого поглибленого вивчення навчальної дисципліни, роз'яснюють найскладніші поняття та положення дисципліни. Плідна робота здобувачів на лекціях є запорукою подальшого успішного оволодіння тим необхідним масивом знань, що сприятиме формуванню із здобувача фахівця з необхідним рівнем знань та навичок. На початку лекції, як правило, викладач оголошує її тему, план проведення та необхідну навчальну літературу і нормативно-

УНІВЕРСИТЕТ
БІБЛІОТЕКА
НАУКОВИЙ ЗАЛ № 1

правові джерела на наукову і спеціальну літературу він також посилається у ході лекції. Тому здобувачі повинні уважно слухати викладача, аналізувати отримувану інформацію, а також конспектувати найважливіші та необхідні масиви інформації. Наприкінці лекції можна поставити викладачеві запитання, отримати роз'яснення незрозумілих положень. Належне ведення конспекту забезпечить збереження необхідної інформації, яку у будь-який час можна буде проаналізувати.

Робота над конспектами лекцій, планами практичних занять. При підготовці до практичних занять здобувач уважно читає складений ним конспект лекції та аналізує повторно отримувану інформацію, звіряє наявність викладеного на лекції та законспектованого ним матеріалу із планом практичного заняття, що знаходиться у навчально-методичному комплексі та методичних матеріалах для практичних занять із обраної дисципліни. При відсутності у конспекті матеріалу з окремих питань лекції, неповне розкриття того чи іншого питання або винесення їх на самостійне опрацювання чи написання реферату, доповіді зобов'язує здобувача звернутися до рекомендованих підручників, навчальних посібників і нормативно-правових актів.

Вивчення навчального матеріалу з підручників, навчальних посібників, робота з нормативно-правовими джерелами, опрацювання матеріалу за першоджерелами, науковою і спеціальною літературою.

Читання. В залежності від характеру матеріалу, що потрібно опрацювати під час СРЗ, застосовують різні прийоми читання:

Ознайомче читання дозволяє отримати про книгу чи статтю загальну уяву. Спочатку вивчають титульну сторінку, анотацію, передмову. Після з'ясування сумарних даних про видання знайомляться зі змістом (переліком розділів). Встановлюється коло питань, які розглянуті автором. Далі гортаються сторінки, читаються вибіркові місця, щоб «схопити» сутність матеріалу, решта швидко переглядається. Подумки треба поновити сутність книги. Після ознайомчого читання здобувач повинен вміти коротко переповісти зміст оглянутого видання.

Вивчаюче читання має на меті детальне засвоєння матеріалу з книги чи статті. Воно відбувається після ознайомчого етапу і триває певний час. Вивчаюче читання потребує зосередженості, повернень до опрацьованого, заглиблення у проблему, що викладена, самоперевірок. Необхідно робити записи, витяги, конспект. Завдання вивчаючого питання – ґрунтовне сприйняття матеріалу і можливість його добре запам'ятати.

За характером читання може бути суцільним та вибіркоким. При *суцільному* читається весь текст, не робиться ніяких пропусків. При *вибіркокому* – читаються певні фрагменти тексту.

Багато авторів пишуть таким чином, що зрозуміти їх не є надважким завданням для здобувачів. Але велика частина матеріалів, з якими майбутній педагог зустрінеться під час СРЗ, містить певні місця, що потребують пояснень. Це застарілі терміни, слова, що вийшли з ужитку, імена історичних осіб, географічні назви тощо. В цих випадках для подолання труднощів розуміння здобувач може звернутись до довідникових видань.

Записи під час читання. При опрацюванні матеріалу для СРЗ потрібно вести записи, інакше малознайомий матеріал швидко забувається. Такі записи можна робити на полях книги чи статті (якщо це видання з вашої особистої бібліотеки), на окремих аркушах, у зошиті, на картках. На полях роблять помітки олівцем. Визначають найбільш важливі місця, доповнюють своїми знаннями чи міркуваннями викладене, позначають твердження, що викликали схвали або були не зрозумілі. У разі необхідності такі помітки можна стерти. На окремих аркушах роблять записи для тематичних підборок матеріалу, який потім треба систематизувати. У зошитах опрацьовують великі за обсягом роботи. Картки використовують у разі подальшої компоновки обробленого матеріалу у вигляді картотеки. Записи повинні містити повні вихідні дані про видання. При цитуванні ставлять лапки, у місцях пропуску слів автора – крапки. Обов'язково нотується сторінка видання, рекомендується розділ та параграф. Записи слід починати після ознайомчого читання. Включати в них потрібно найбільш суттєві

для видання положення, цифрові дані, основні факти чи гіпотези, нові висновки тощо. Завдання таких записів – швидко відновлювати уявлення про зміст роботи, з вичерпною повнотою пам'ятати та вміти розповісти про окремі, важливі частини тексту.

Конспектування. Воно дає можливість повністю засвоїти самостійно опрацьований матеріал. Застосування конспектування свідчить про значущість певних відомостей у даній СРЗ. Зміст конспекту повинен дозволити здобувачу:

- 1) чітко формулювати тематику вивченого;
- 2) робити план засвоєного матеріалу та логічно членувати на частини створений текст;
- 3) розуміти місце самостійно опрацьованого матеріалу у контексті відповідних предмету та галузі знання;
- 4) виділяти у вивченому головне;
- 5) вміти наводити приклади для ілюстрації опрацьованого;
- 6) пов'язувати в систему знання, що були та здобуті самостійно;
- 7) уявляти, як використати самостійно здобуті знання на практиці.

У конспект вносяться тільки найбільш важливі відомості з матеріалу, який вивчається самостійно. Кожний запис потрібно попередньо продумати. Писати слід чітко, швидко, використовувати зрозумілі скорочення слів та умовні позначки. У записах роблять інтервали, залишають береги на кожному аркуші, щоб можна було вносити доповнення, уточнення, виправлення, власні коментарі. Кожну нову думку починають з абзацу. Виділяють назви розділів, визначення, схеми, формули, важкі та найбільш значні місця. Конспект є ефективним якщо міцно закріплює у пам'яті самостійно отриману інформацію.

Складання плану. План – це сукупність основних думок, назв елементів тексту у формі питання чи твердження. Самостійне складання плану сприяє глибокому аналізу тексту: розумінню структури, виділенню основних положень, визначенню головного, відволіканню від менш змістовного,

логічному членуванню матеріалу на частини, групуванню власних думок щодо опрацьованого матеріалу.

Формулювання тез. Тези – це коротко сформульовані основні положення тексту, стисле викладення головних його ідей, які увібрали в себе сутність переробленого самостійно матеріалу. Їх записують у вигляді цитат із тексту або своїми словами. У тезах внаслідок їх лаконічності відсутні приклади, що доводять певні факти. Однак тези втрачать свій сенс якщо здобувач не в змозі буде навести ці приклади по пам'яті. Вміння складати тези є свідомством високого рівня підготовки здобувача та його СРЗ.

Сприйняття нового матеріалу повинне супроводжуватися його розумінням, яке забезпечує повноту та глибину засвоєної здобувачем інформації. Зрозуміти – це повністю осягати зміст та форму самостійно вивченого явища чи предмета дійсності, його історичний розвиток та новизну, спрямованість, теоретичну та практичну значущість опрацьованого матеріалу у співвідношенні зі знаннями, отриманими раніше. Головним показником розуміння матеріалу, вивченого самостійно, є вміння правильно використовувати його у нових умовах.

Практичні заняття, колоквиуми. Мета практичних занять полягає у закріпленні і поглибленні набутих теоретичних знань здобувачів, опануванні навичками їх застосування при вирішенні конкретних процесуальних ситуативних питань, контролі за засвоєнням матеріалу, стимулюванні самостійної роботи щодо засвоєння основних.

Основою для підготовки до практичних занять є методичні матеріали з дисципліни. Тематичним планом передбачено проведення практичних занять з основних тем дисципліни. На практичних заняттях використовуються різні форми та методи контролю знань здобувачів: усне опитування, дискусія, реферативні повідомлення та їх обговорення, вирішення практичних завдань, тестовий контроль.

Практичні заняття можуть проходити в різних формах: співбесіда, доповідь, реферативна доповідь, дискусія, рольові ігри, та ін.

Продуктивними і раціональними формами заняття є співбесіда та дискусія. Вони дають можливість обговорити питання з багатьох сторін і залучити до обговорення максимальну кількість здобувачів, допомагають розвивати мислення та мову, сприяють засвоєнню матеріалу.

Здобувач, беручи участь у практичному занятті, семінарі, при обговоренні того чи іншого питання повинен:

- чітко формулювати основні теоретичні положення;
- обґрунтовувати і доводити свої міркування і твердження;
- давати повну і стислу відповідь на поставлене запитання;
- доповнювати доповідача тощо.

У процесі самостійної підготовки до практичних занять здобувачі повинні всебічно розглянути і усвідомити зміст питань, що виносяться на заняття, опрацювати необхідну літературу (підручники, навчальні посібники, наукову та спеціальну літературу). Перевірку засвоєння своїх знань здобувачі здійснюють за допомогою питань для самоконтролю.

Кращій підготовці до практичних занять сприятиме використання різних технічних засобів та технологій (комп'ютер, відеотехніка, мережа Internet, інформаційні банки даних). Найзручніше у навчальному процесі використовують комп'ютер, він допомагає здійснювати пошук і систематизацію необхідної інформації, мінімізує витрати часу на такі дії, оптимізує самостійну роботу здобувачів, надає їх доробкам закінченого і естетичного вигляду.

Тести. Особливим способом контролю знань здобувачів є тестове опитування. Особливість роботи при підготовці до тестового контролю полягає у тому, що позитивне виконання тестових завдань потребує точних знань, доброї пам'яті, а у певних випадках – розвитку інтуїтивного мислення, оскільки під час тестування заборонено користуватися будь-якими джерелами.

Тестове завдання складається з одного питання і декількох відповідей, серед яких одна чи кілька правильних. Здобувач повинен вказати на правильні відповіді. У кінці заняття викладач робить висновок щодо рівня підготовки здобувачів до заняття,

відзначає позитивні і негативні сторони відповідей, аналізує їх та ставить завдання на наступне заняття.

Самостійне вивчення визначених тем дисципліни. СРЗ включає також самостійне поглиблене вивчення за визначеним переліком тем дисципліни, з яких не проводяться практичні заняття. Здобувачі в процесі такої роботи користуються підручниками, навчальними посібниками, монографіями, науковими статтями. Відповіді на поставленні питання теми повинні бути розширеними, обґрунтованими з посиланням на науково-теоретичні джерела. Перевірка результатів такої СРЗ (у вигляді письмової роботи чи реферату) здійснюється під час проведення запланованої індивідуально-консультативної роботи викладача зі здобувачами за графіком роботи кафедри чи індивідуальним графіком, узгодженим між викладачем та здобувачем, та під час окремих аудиторних занять. Під час перевірки результатів СРЗ оцінюється як письмовий результат самостійної роботи, так і усна доповідь здобувача з визначеної теми. Результатом перевірки повинне стати нарахування відповідної кількості балів відповідно до визначених критеріїв оцінювання.

Підготовка до модульного контролю та інших форм поточного контролю здійснюється здобувачами шляхом написання контрольних робіт, виконання тестових завдань, вивчення матеріалу за переліком питань.

2.3. Пошуково-аналітична робота та наукова робота

Пошуково-аналітична робота є складовою СРЗ і полягає у проведенні самостійного пошуку джерел науково-теоретичного і практичного характеру з тем дисципліни «Декоративне мистецтво та основи дизайну», що дозволяє глибше і детальніше опанувати всі питання, визначені тематичним планом.

Пошук та огляд літературних джерел за заданою проблематикою. Робота із каталогами бібліотек. Для належної підготовки педагога вивчення тієї чи іншої дисципліни тільки за допомогою конспекту лекцій та навчальних посібників, підручників є недостатнім. Тому здобувачам вкрай необхідно

опрацювати першоджерела, наукову і спеціальну літературу. Її перелік, як правило, наводиться у навчально-методичному комплексі навчальної дисципліни.

Для отримання необхідної літератури здобувач зобов'язаний розпочати її пошук у бібліотеці. Якщо у методичному комплексі наводиться список додаткової літератури з усіма необхідними реквізитами (автор, назва джерела, місце та рік видання), то необхідно звернутися до алфавітного каталогу бібліотеки та знайти у ньому картку із необхідним джерелом і бібліотечним шифром. Якщо ж здобувач проводить наукове дослідження обраної проблеми, готує наукову доповідь, виступ на конференцію і йому не відомі реквізити джерела або саме джерело, то необхідно звернутися до систематичного бібліотечного каталогу. В інформаційно-бібліотечному комплексі МДУ зручною для користування є система комп'ютерних каталогів.

В подальшому здобувач повинен оформити за встановленим зразком бібліотечне замовлення на літературу (внести шифр знайденого джерела та усі необхідні реквізити).

Робота із комп'ютерними інформаційними системами.

Великий обсяг необхідної навчально-методичної та наукової інформації містить у собі мережа Internet, яка може бути використана здобувачами у підготовці до занять, написанні доповідей, рефератів та ін.

Активне і раціональне використання засобів технічного забезпечення і новітніх технологій сприятиме ефективній підготовці до навчальних занять, розширенню і поглибленню знань.

Наукова робота

Наукова робота здобувачів може здійснюватись за такими напрямками:

- написання наукових доповідей, статей ;
- участь у наукових конференціях, круглих столах, семінарах (з підготовкою наукових доповідей, тез тощо);

Оцінюванню підлягає тільки та наукова робота, яка тісно пов'язана з тематикою дисциплін.

III. ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ З ДИСЦИПЛІНИ «ДЕКОРАТИВНЕ МИСТЕЦТВО З МЕТОДИКОЮ НАВЧАННЯ»

3.1. Розподіл самостійної роботи по темах

№ з/п	Назва теми	Кількість годин		Форми контролю
		д.ф.н.	з.ф.н.	
1	Тема 1. Народне декоративно-прикладне мистецтво – невід'ємна частина художньої культури. 1. Скласти рецензію на одну зі статей (з переліку літератури). 2. Змоделювати блок-схему до означеної теми.	6	10	Бліц - опитування
2	Тема 2. Народні художні промисли та ремесла України <i>Письмове творче завдання</i> 1. Скласти конспект консультації для батьків на тему: «Значення народної іграшки в житті дитини». 2. Чи потрібно ознайомлювати дітей дошкільного віку з різними видами декоративно-прикладного мистецтва? Обґрунтуйте письмово свою відповідь.	8	10	Письмовий контроль
3	Тема 3. Народні орнаменти у мотивах декоративно-прикладного мистецтва. <i>Розкрити питання</i> 1. Композиція в декоративно-прикладному мистецтві. 2. Тематична композиція. 3. Народні орнаменти у мотивах	8	12	Фронтальне опитування, доповідь

	декоративно-прикладного мистецтва. 4. Види і структура орнаментів.			
4	Тема 4. Ознайомлення дітей з декоративно-прикладним мистецтвом України. <i>Письмове творче завдання</i> 1. Скласти анкету для батьків, яка б виявляла їх знання про декоративно-прикладне мистецтво. 2. Оформити альбом зі зразками виробів закарпатського народного мистецтва 3. Доберіть приклади, що характеризують етнорегіональні особливості різних видів декоративно-прикладного мистецтва.	8	10	Письмовий контроль
5	Тема 5. Декоративна діяльність дошкільнят як засіб і середовище особистісного розвитку 1. Написати повідомлення на тему: «Використання елементів декоративно-прикладного мистецтва на заняттях малювання в ЗДО» 2. Проаналізувати завдання програми з декоративних видів робіт	8	12	Експрес контроль
6	Тема 6. Використання вишивки, кераміки, народної іграшки в навчально-виховній роботі з дітьми дошкільного віку <i>Навчально-дослідницькі завдання:</i> 1. Окресліть схему серії	8	12	Письмовий контроль

	орієнтовних занять з косівського та опішнянського розпису. 2. Підготуйте мікроповідомлення за одним із джерел додаткової літератури. 3. Розробіть зміст стендів для батьків на тему: «Декоративно-прикладне мистецтво України».			
7	Тема 7. Використання писанок, витинанок в роботі з дітьми <i>Письмові завдання</i> 1. Розробити семінар-практикум для вихователів на тему: «Особливості ознайомлення дітей дошкільного віку з писанкою». 2. Для куточка батьків підготувати рубрику «З історії виникнення та розвитку писанкарства». <i>Практичне завдання</i> 1. Виконати зразки писанок різними техніками	8	10	Експрес контроль
8	Тема 8. Методика ознайомлення дошкільників з петриківським розписом 1. Виконати зразки робіт з декоративного малювання за мотивами петриківського розпису 2. Підготувати презентацію про петриківський розпис. 3. Скласти бесіду про особливості петриківського розпису для дітей.	8	10	Експрес контроль
9	Тема 9. Організація декоративного			

	ліплення в ЗДО. 1. Написати повідомлення на тему: «Народні промисли та народна іграшка в декоративному ліпленні» 2. Виліпити декоративні пластини на патріотичну тематику.	8	10	Експрес контроль
10	Тема 10. Декоративна аплікація за мотивами народного декоративно-прикладного мистецтва в ЗДО 1. Написати повідомлення на тему: - Елементи народних орнаментів у дитячих аплікаціях. - Навчання вирізуванню за мотивами витинанки 2. Вирізати різні типи витинанок. Підготовка до контрольної роботи.	10	10	Бліц - опитування, письмовий контроль
Разом за семестр		80	106	

3.2. Теми самостійної роботи здобувачів та завдання до них

Тема 1. Народне декоративно-прикладне мистецтво – невід'ємна частина художньої культури

План

1. Сутність поняття «декоративно-прикладне мистецтво».
2. Функції, види народного декоративно-прикладного мистецтва.
3. Вплив декоративно-прикладного мистецтва на формуванні особистості дитини дошкільного віку.
4. Роль народного декоративно-прикладного мистецтва у розвитку творчості дітей.

Вивчити основні поняття: декоративно-прикладне мистецтво, народне мистецтво, ремісництво.

Тестові завдання

1. Продовжіть перелік.

Ряд вчених (Є.А. Антонович, Р.В. Захарчук-Чугай, М.Є. Станкевич та ін.) виділяють п'ять функцій народного мистецтва:

- святкова функція;
- функція;
- функція;
- функція;
- функція.

2. Встановіть відповідність:

А - Поліхромна група:

Б - Монохромна група:

В - Пластична група:

Г - Ажурно-силуетна група:

1. Килимарство; 2. Інкрустація; 3. Витинанка; 4. Тиснення; 5. Ткацтво; 6. Вишивка; 7. Писанкарство; 8. Гравірування; 9. Випалювання; 10. Різьблення.

3. До видів декоративно – прикладного мистецтва належать :

- а) графіка, витинанка, килимарство, різьблення;
- б) вишивка, гончарство, гутництво, килимарство;

в) ткацтво, макраме, дизайн.

4. Що таке декоративне мистецтво?

а) пластичне мистецтво;

б) мистецтво побуту;

в) будівельне мистецтво.

5. Перелічіть форми розвитку народної творчості в Україні.

6. Закінчіть речення:

Декоративно-прикладне мистецтво – це

7. Декоративно-прикладне мистецтво – це

а) вид образотворчого мистецтва;

б) жанр образотворчого мистецтва;

в) розділ образотворчого мистецтва.

Контрольні питання

для опрацювання лекційного матеріалу і підготовки до семінарського заняття

1. В чому сутність поняття «декоративно-прикладне мистецтво»?
2. Які функції виконує декоративно-прикладне мистецтво ?
3. Як розвивалось декоративно-прикладне мистецтво ?
4. Яка роль народного декоративно-прикладного мистецтва у розвитку творчості дітей?

Завдання для самостійної роботи

1. Дайте визначення народному декоративно-прикладному мистецтву.
2. В чому особливість народного мистецтва.
3. Охарактеризуйте види декоративно-прикладного мистецтва.
4. Розгляньте як впливає декоративно-прикладного мистецтва на формуванні особистості дитини дошкільного віку.

Рекомендована література: 2,5,11.

Тема 2. Центри народних художніх промислів та ремесел України

План

1. З історії розвитку промислів та ремесел України.

2. Регіональні осередки та локальні художньо-технічні особливості народних промислів та ремесел України.
3. Характеристика народних промислів та ремесел:
 - Вишивка - класичний вид українського народного мистецтва.
 - Килимарство та ткацтво.
 - Кераміка і гончарство.
 - Художня обробка шкіри та металу.
 - Витинанка.
 - Народна іграшка.

Вивчити основні поняття: народний промисел, ремесла, регіональні осередки.

Тестові завдання

1. Які найважливіші осередки кераміки в Україні?
 - а) Яворів, Луцьк, Космач;
 - б) Петриківка, Львів, Одеса;
 - в) Опішня, Ужгород, Косів.
2. Характерні кольори для косівської кераміки такі :
 - а) жовтий, синій, коричневий;
 - б) коричневий, жовтий, зелений;
 - в) охристий, чорний, блакитний.
3. Яворівські майстри народні іграшки виробляють з :
 - а) глини;
 - б) сиру;
 - в) дерева;
 - г) ганчір'я.
4. Опішнянські майстри для прикрашення своїх виробів використовують такі орнаменти:
 - а) геометричні;
 - б) рослинні;
 - в) зооморфні.
5. Лозоплетіння – це
 - а) виготовлення виробу з ниток;
 - б) виготовлення виробу з кукурудзи;
 - в) виготовлення виробу з лози;
 - г) виготовлення виробу зі скла.

Контрольні питання
для опрацювання лекційного матеріалу
і підготовки до практичних занять

1. В чому особливість українського декоративно-прикладного мистецтва?
2. Як розвивались народні промисли на Україні?
3. Які знаєте відомі регіональні осередки українського декоративно-прикладного мистецтва?
4. Які особливості розвитку народних промислів на Закарпатті?

Завдання для самостійної роботи

1. Дайте визначення народному промислу.
2. Проаналізуйте як розвивались такі народні промисли:
 - Вишивка
 - Килимарство та ткацтво.
 - Кераміка і гончарство.
 - Художня обробка шкіри та металу.
 - Народна іграшка.
3. Оформити альбом зі зразками елементів косівського та петриківського розпису.
4. Доберіть приклади, що характеризують етнорегіональні особливості різних видів декоративно-прикладного мистецтва.

Рекомендована література: 1, 2, 7.

Тема 3. Орнамент та композиція у декоративно-прикладному мистецтві

План

1. Орнамент як головний зображувально-виражальний елемент декоративно-прикладного мистецтва:
 - а) види орнаменту;
 - б) принципи побудови орнаменту.
2. Композиція в народному декоративно-прикладному мистецтві:
 - а) сутність поняття «композиція»:

б) формування композиційних уявлень у дітей.

Вивчити основні поняття: орнамент, композиція, мотив.

Тестові завдання

1. **Орнамент - це:**

- а) умовний образ, який означає якийсь поняття, ідею, явище;
- б) відповідність художньому образу, формі й призначенню прикрашеного виробу.
- в) візерунок, створений на основі повторень або чергування складних елементів.

2. **Виберіть правильну відповідь.**

- а) візерунок на трикутнику будується по краю, кутах та за принципом сітчастого орнаменту.
- б) візерунок на трикутнику може бути розташований по краю, в центрі або по всій площині.
- в) у візерунку на трикутнику всі елементи симетрично розташовуються в різні сторони від центру.

3. **Продовжіть перелік.**

Залежно від особливостей побудови форми розрізняють три види композиції:

- Фронтальну;

4. **Виберіть правильну відповідь.**

- а) візерунок на трикутнику будується по краю, кутах та за принципом сітчастого орнаменту.
- б) візерунок на трикутнику може бути розташований по краю, в центрі або по всій площині.
- в) у візерунку на трикутнику всі елементи симетрично розташовуються в різні сторони від *центру*.

5. **Закінчіть речення:**

Всі орнаменти можна класифікувати за трьома основними формами:

6. **Продовжіть речення.**

За мотивами, які використовуються в орнаменті, його поділяють на:

7. **Орнамент – це:**

- а) однобарвне зображення будь-кого, будь-чого, яке намальоване на однотонному тлі або вирізане.
- б) декоративний живописний або скульптурний твір, призначений для оздоблення стіни чи стелі.
- в) візерунок, побудований на ритмічному чергуванні і поєднанні геометричних елементів або стилізованих тваринних чи рослинних мотивів.

8) *Що таке стилізація?*

- а) попередній начерк картини;
- б) спрощення до гранично узагальненої, геометричної форми;
- в) реальні явища, істоти і предмети, які митець зображує, спостерігаючи як модель.

9) *Композиція – це...*

- а) творче поєднання в єдине ціле окремих елементів візерунка за змістом, кольоровою гамою, характером ліній, силуетів і форм;
- б) оздоблювальний візерунок, побудований на ритмічному повторенні окремих елементів, мотивів;
- в) елемент набірного орнаменту.

10) *Види орнаментів:*

- а) геометричний, рослинний, зооморфний;
- б) живописний, природний, графічний;
- в) картинний, рельєфний, ахроматичний.

**Контрольні питання
для опрацювання лекційного матеріалу і підготовки
до практичних занять**

1. В чому сутність поняття «орнамент», «композиція»?
2. Які є види орнаменту?
3. Які елементи входять в геометричний, рослинний орнамент?
4. Які мотиви переважають в українському народному орнаменті?

Завдання для самостійної роботи

1. Дайте визначення поняттю «орнамент» та «композиція».
2. Проаналізуйте види орнаменту.
3. Назвіть характерні особливості композиції.
4. Розкрийте принципи побудови композиції.

Рекомендована література: 1,5,6.

Тема 4. Використання декоративно-прикладного мистецтва у практиці роботи дошкільного закладу

План

1. Вплив творів декоративно-прикладного мистецтва на розвиток дошкільників.
2. Методика ознайомлення дошкільників з орнаментальними формами.
3. Вибір елементів народних орнаментів для дитячих робіт.
4. Використання народних промислів у зображувальній діяльності дітей.
5. Декоративно-прикладне мистецтво як чинник формування художнього смаку дітей.

Вивчити основні поняття: декоративно-прикладного мистецтва, художньо-творча діяльність, зображувальна діяльність.

Тестові завдання

1.Доповни перелік.

Ознайомлюючи дітей з декоративно-прикладним мистецтвом вихователь повинен враховувати такі три напрямки роботи:

1. Розширення та систематизація знань вихователями про народне мистецтво рідного краю.
- 2.....
- 3.....

2.Вибери неправильну відповідь.

Навчаючи дітей техніці декоративного зображення, вихователь використовує на занятті такі методи:

- а) розгляд предметів;
- б) спостереження;
- г) мистецтвознавчу розповідь;
- д) розгляд візерунків;

- е) художню літературу;
 - ж) творчі завдання;
 - з) дидактичні ігри.
3. Дітей середньої групи ознайомлюють з такими видами декоративно-прикладного мистецтва:
- а) килимарством, вишивкою, керамікою;
 - б) петриківським розписом, писанкарством;
 - в) народною іграшкою; лозоплетінням, витинанкою.

**Контрольні питання
для опрацювання лекційного матеріалу
і підготовки до практичних занять**

1. Чи потрібно ознайомлювати дітей дошкільного віку з різними видами декоративно-прикладного мистецтва?
2. Як використовують твори декоративно-прикладного мистецтва на заняттях?
3. Яка методика ознайомлення з творами мистецтва?

Завдання для самостійної роботи

1. Скласти анкету для батьків, яка б виявляла їх знання про декоративно-прикладне мистецтво.

Рекомендована література: 1,2,5.

Тема 5. Особливості організації декоративної діяльності дошкільників

План:

1. Декоративна діяльність дошкільнят як засіб особистісного розвитку
2. Ускладнення завдань і змісту декоративної діяльності дітей різного віку.
3. Методика навчання декоративної діяльності дітей
4. Особливості навчання декоративного малювання дошкільників

Вивчити основні поняття: декоративна діяльність, декоративне малювання, методи та прийоми навчання.

Тестові завдання

1. В декоративному малюванні в середній групі для прикрашення форм та силуетів виробів використовують такі декоративні елементи:

- а) подвійні, потрійні мазки, хвилясті лінії;
- б) крапки, кружечки, кільця, мазки;
- в) обвідні та ламані лінії, перехідні мазки.

2. Доповни перелік.

При доборі і складанні візерунків за мотивами народних орнаментів вихователь повинен враховувати такі аспекти:

- а) елементи орнаментів повинні відображати знайомі дітям образи;
- б).....;
- в).....

3. В декоративному малюванні в старшій групі для прикрашення виробів використовують такі декоративні елементи:

- а) обвідні та ламані лінії, перехідні мазки.
- б) крапки, кружечки, кільця, мазки;
- в) подвійні, потрійні мазки, хвилясті лінії.

4. Що означає «декорувати»?

- а) прикрашати;
- б) малювати;
- в) вирізати;
- г) ліпити.

Контрольні питання

**для опрацювання лекційного матеріалу
і підготовки до практичних занять**

1. Дайте визначення декоративній діяльності.
2. Які види декоративної діяльності використовують в ЗДО?
3. Як ускладнюються завдання і зміст програми з декоративної діяльності дітей різного віку.
4. Які методи навчання використовуються в декоративній діяльності дітей?
5. В чому особливість навчання декоративного малювання дошкільників в різних групах?

Завдання для самостійної роботи

1. Написати повідомлення на тему:
«Використання елементів декоративно-прикладного мистецтва на заняттях малювання в ЗДО»
2. Проаналізувати завдання програми з декоративних видів діяльності дошкільників

Рекомендована література: 1,2,4.

Тема 6. Використання творів народного декоративно-прикладного мистецтва України і Закарпаття

План

1. Завдання і зміст декоративного малювання в різних вікових групах.
2. Особливості методики навчання дітей різного віку.
3. Використання творів народного декоративно-прикладного мистецтва України на заняттях з декоративного малювання.
4. Ознайомлення дошкільників з вишивкою, керамікою, народною іграшкою Закарпаття.
5. Обговорення конспектів занять з декоративного малювання за мотивами декоративно-прикладного мистецтва Закарпаття.

Вивчити основні поняття: декоративно-прикладне мистецтво України, Закарпаття.

Тестові завдання

1. *Із соломи вироби за мотивами народної іграшки діти починають виготовляти з:*
 - а) II молодшої групи;
 - б) середньої групи;
 - в) старшої групи.
2. *Гуцульській вишивці притаманні такі орнаменти:*
 - а) рослинні;
 - б) геометричні;
 - в) зооморфні.
3. *Яворівські майстри народні іграшки виробляють з :*

а) глини;

б) сиру;

в) дерева;

г) ганчір'я.

4. *Характерні кольори для косівської кераміки такі :*

а) жовтий, синій, коричневий;

б) коричневий, жовтий, зелений;

в) охристий, чорний, блакитний.

5. *Опішнянські майстри для прикрашення своїх виробів використовують такі орнаменти:*

а) геометричні;

б) рослинні;

в) зооморфні.

Контрольні питання

для опрацювання лекційного матеріалу і підготовки до практичних (семінарських) занять

1. В чому особливість ознайомлення дошкільників з народним декоративно-прикладним мистецтвом України
2. Які завдання з декоративного малювання розв'язуються в різних вікових групах?
3. Як ознайомлюють дітей з вишивкою, керамікою, народною іграшкою, українськими розписами?
4. Яка методика навчання декоративного малювання дітей?

Завдання для самостійної роботи

1. Оформити альбом зі зразками виробів закарпатського народного мистецтва.
2. Складіть конспект консультації для батьків на тему: «Значення народної іграшки в житті дитини».
3. Перелічіть форми розвитку народної творчості в Україні.
4. Розробіть тематику занять задля навчання дітей елементам декоративно-прикладного мистецтва.

Рекомендована література: 1,2,4.

Тема 7. Використання писанкарства в освітньо-виховній роботі з дітьми дошкільного віку.

План

1. Писанка як унікальний витвір народного декоративно-прикладного мистецтва.
2. Ознайомлення дітей з писанкарством та технікою їх виготовлення.
3. Вплив писанкарства на розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку.
4. Види писанок, техніка розпису, орнаментика візерунків, поєднання кольорів.
5. Легенди, повір'я, пов'язані з писанками.

Вивчити основні поняття: писанкарство, види писанок, техніка розпису, орнаментика візерунків.

Тестові завдання

1. В якій групі діти можуть розписувати писанки:
 - а) молодшій групі;
 - б) середній групі;
 - в) старшій групі.
2. Дітей середньої групи ознайомлюють з :
 - а) крапанкою;
 - б) крашанкою;
 - в) мальованкою;
 - г) писанкою.
3. Писанкарство – це розписування:
 - а) стін;
 - в) яєць;
 - в) дерева.
4. Що таке писанка:
 - а) розпис фарбами по вареному яйцю;
 - б) розпис фарбами по сирому яйцю;
 - в) розпис воском по сирому яйцю.
5. Як називають найдавніші писанки одного кольору:
 - а) дряпанки;

б) трав'янки;

в) мальованки;

г) крашанки.

6. За допомогою чого виконують писанку трав'янку?

а) зерен;

б) фарб;

в) різних трав;

г) воску.

7. Як називається яйце, оздоблене видряпанним гострим предметом малюнком?

а) дряпанка;

б) крапанка;

в) крашанка.

8. Малюнок, виконаний на яйці фарбами і пензлем.

а) писанка;

б) крашанка;

в) мальованка.

Контрольні питання

для опрацювання лекційного матеріалу

і підготовки до практичних занять

1. Дайте визначення писанці.

2. В чому особливість ознайомлення дітей з писанками?

3. З якими видами писанок ознайомлюють дітей різних груп?

4. Як виготовляють різні види писанок?

5. Які звичаї пов'язані з писанками?

Завдання для самостійної роботи

1. Опишіть види писанок та технік їх виконання.

2. Перелічіть функції писанки.

3. Розробіть семінар-практикум для вихователів на тему: «Особливості ознайомлення дітей дошкільного віку з писанкою».

Рекомендована література: 1,2,9.

Тема 8. Навчання декоративному малюванню дошкільниками за мотивами петриківського розпису.

План

1. Історія виникнення та особливості петриківського розпису.
2. Ознайомлення дошкільників з петриківським розписом.
2. Показ прийомів малювання мазків, елементів за мотивами петриківського розпису.
3. Складання візерунків на різних формах мотивами розпису.
4. Складання бесіди для дітей старшого віку.

Вивчити основні поняття: петриківський розпис, мальовка, види мазків,

Тестові завдання

1. З петриківським розписом діти ознайомлюються в :
 - а) молодшій групі;
 - б) середній групі;
 - в) старшій групі.
2. Мистецтво петриківського розпису, виникло на:
 - а) Вінничині;
 - б) Тернопільщині;
 - в) Дніпропетровщині;
 - г) Львівщині.
3. Під час виконання петриківського розпису ніколи не використовуються:
 - а) зображення людей;
 - б) зображення тварин;
 - в) зображення рослин;
 - г) зображення геометричних фігур.
4. Майстри виготовляли фарби з трав, листя, ягід і квітів на суміші:
 - а) борошна й води;
 - б) жовтка й молока;
 - в) молока і борошна.
5. Для виконання петриківського розпису народні майстри використовують:
 - а) писачок;
 - б) кольоровий олівець;
 - в) пензлик.

б) Для пензликів петриківські майстри використовують шерсть:

- а) кроля;
- б) kota;
- в) собаки.

**Контрольні питання
для опрацювання лекційного матеріалу
і підготовки до практичних занять**

1. Де і коли виник петриківський розпис?
2. Які особливості петриківського розпису?
3. Назвіть відомих майстрів петриківського розпису.
4. Які інструменти та матеріали використовували народні майстри розпису?
5. Назвіть і охарактеризуйте основні види мазків.
6. Які знання дають дітям про петриківський розпис?

Завдання для самостійної роботи

1. Виконати зразки робіт з декоративного малювання за мотивами петриківського розпису
2. Підготувати презентацію про петриківський розпис.
3. Скласти бесіду про особливості петриківського розпису для дітей.

Рекомендована література: 1, 2, 7; 12; 21

**Тема 9. Особливості навчання декоративного ліплення
в ЗДО.**

План

1. Технологія декоративного ліплення, способи декору.
2. Залучення дітей різного віку до декоративного ліплення.
3. Ліплення за мотивам народної кераміки та іграшки.
4. Декоративні пластини та технологія їх виконання.

Вивчити основні поняття: декоративне ліплення, способи декору, технологія ліплення.

Тестові завдання

1. Декоративні пластини діти починають ліпити, починаючи з :
 - а) молодшої групи;
 - б) середньої групи;
 - в) старшої групи.
2. Опішнянські майстри для прикрашення своїх виробів використовують такі орнаменти:
 - а) геометричні;
 - б) рослинні;
 - в) зооморфні.
3. Посуд діти починають ліпити з :
 - а) молодшої групи;
 - б) середньої групи;
 - в) старшої групи.

**Контрольні питання
для опрацювання лекційного матеріалу
і підготовки до практичних занять**

1. Охарактеризуйте поняття «декоративне ліплення».
2. Яка технологія декоративного ліплення ?
3. Назвіть матеріал та інструменти та способи декору?
4. Як змінюються завдання з декоративного ліплення в різних вікових групах?
5. Яка особливість навчання декоративного ліплення дітей різного дошкільного віку?

Завдання для самостійної роботи

1. Написати повідомлення на тему: «Народні кераміка та іграшка в декоративному ліпленні».
2. Виліпити вироби за мотивами народної іграшки та кераміки.
3. Виліпити декоративні пластини на патріотичну тематику.

Рекомендована література: 2,8, 9, 12

**Тема 10. Використання декоративної аплікації за
мотивами народного орнаменту**

План

1. Вплив декоративної аплікації на розвиток дитини дошкільного віку.
2. Витинанки, ознайомлення дошкільників з різними прийомами вирізування витинанок.
3. Підбір візерунків, орнаментів для декоративної аплікації.
4. Створення аплікації за мотивами українських орнаментів.

Вивчити основні поняття: декоративна аплікація, витинанки, види і типи витинанок, орнаменти, способи вирізування.

Тестові завдання

1. В якій групі діти вчать вирізувати витинанки:

- а) II молодшій;
- б) середній;
- в) старшій.

2. Один з видів образотворчого мистецтва, що полягає у вирізуванні і накладанні різних форм і закріпленні їх на іншому матеріалі, який прийнято за фон – це:

- а) аплікація;
- б) малювання;
- в) ниткографія;
- г) макраме.

3. В II молодшій групі декоративні аплікації діти виконують на таких формах:

- а) прямокутнику, квадраті, трикутнику;
- б) трикутнику, ромбі, квадраті;
- в) овалі, багатокутнику, крузі;
- г) крузі, квадраті, смужці.

4. Один з видів народної художньої творчості – це прикраси, що вирізують з білого або кольорового паперу:

- а) мальованка;
- б) витинанка;
- в) аплікація;
- г) оригамі.

5. *Витинанка* – це декоративна прикраса для житла, яка виконується:

- а) з тканини шляхом наклеювання;
- б) з глини шляхом наліплювання;
- в) з паперу шляхом вирізання.

6. *Аплікація* – це

- а) це вид декоративно – ужиткового мистецтва в якому виріб оздоблюється різними видами швів, виконаних в вигляді візерунків.
- б) техніка складання смужок кольорового паперу під кутом у вигляді спіралі.
- в) один із видів мистецтва, який оснований на прикладанні різних форм і закріпленні їх на іншому матеріалі, прийнятому за фон.
- г) орнаментальні прикраси житла, ажурно або силуетно витяті ножицями, вирізані ножем.

Контрольні питання

для опрацювання лекційного матеріалу і підготовки до практичних занять

1. Як впливає декоративна аплікація на розвиток дитини дошкільного віку?
2. Як ускладнюються завдання і зміст робіт з декоративної аплікації в різних вікових групах?
3. Охарактеризуйте витинанку як вид народної творчості.
4. Як використовують витинанки в процесі навчання дошкільників декоративної аплікації.

Завдання для самостійної роботи

1. Написати повідомлення на тему:
 - Елементи народних орнаментів у дитячих аплікаціях.
 - Навчання вирізуванню за мотивами витинанки.
2. Виконати зразки робіт з декоративної аплікації за народними мотивами
3. Вирізати різні типи витинанок.

Рекомендована література: 2, 4, 7, 12.

IV. МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І ОРГАНІЗАЦІЇ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

Індивідуальні завдання

1. Написати повідомлення на одну із тем:
 - Народні художні промисли України.
 - Народна іграшка України.
 - Вироби народних умільців.
 - Художня кераміка – вид декоративно-прикладного мистецтва.
2. Розкрити питання письмово:
 - «Педагогічна цінність декоративно-прикладного мистецтва»;
 - «Значення декоративно-прикладного мистецтва для формування художнього смаку у дітей»
3. Народне декоративно-прикладне мистецтво в системі цінностей культури.
4. Розробити конспект мистецтвознавчої розповіді для дітей старшої групи.
5. Розробити тематику занять для навчання дітей елементам декоративно-прикладного мистецтва.
6. Добрати вірші, оповідання, казки, легенди для ознайомлення дітей з виробами декоративно-прикладного мистецтва.
7. Розробити опитувальник для дітей про писанку.
8. Оформити альбом «Українські писанки».
9. Написати повідомлення на одну із тем:
 - Елементи народних орнаментів у дитячих аплікаціях.
 - Використання елементів декоративно-прикладного мистецтва на заняттях малювання в ЗДО
10. Виконати зразки витинанок, писанок.

Індивідуальні завдання виконуються самостійно із забезпеченням необхідних консультацій окремих питань з боку викладача.

В межах змістових модулів індивідуальна робота може передбачати:

1. Написання реферату (обсягом 10-12 сторінок, структурованим за планом, з використанням наведеного списку літератури).

Реферат. Важливим засобом у засвоєнні знань є написання рефератів та виголошення реферативної доповіді. Тематика рефератів пропонується за визначеними темами практичних занять та СРЗ. Мета реферативної доповіді полягає у засвоєнні студентами основних аспектів розкритої у реферативному дослідженні теми, формуванні запитань, проведенні дискусії. На практичному занятті рекомендується обговорювати не більше двох рефератів.

Вимоги до реферату: обсяг – 10-12 аркушів формату А4; структура – вступ, основна частина, висновок, список використаних джерел.

У вступі розкривається актуальність теми, визначається мета, в основній частині містяться основні положення дослідження, що розкривають тему, у висновку викладаються основні положення та пропозиції автора, що впливають із розгляду теми. Реферативна доповідь та участь в її обговоренні можуть бути предметом окремого оцінювання викладачем або враховуватись ним при оцінці інших форм контролю

Тематика рефератів

Тема 1. Народне декоративно-прикладне мистецтво - невід'ємна частина художньої культури

1. Педагогічна цінність декоративно-прикладного мистецтва.
2. Значення декоративно-прикладного мистецтва для формування художнього смаку у дітей.
3. Народне декоративно-прикладне мистецтво в системі цінностей культури.

Тема 5. Використання писанкарства в навчально-виховній роботі з дітьми дошкільного віку

1. Писанка як унікальний витвір народного декоративно-прикладного мистецтва.
2. Написання доповідей, повідомлень

Тематика доповідей, повідомлень

Тема 2. Центри народних художніх промислів України

1. Народні художні промисли України.
2. Народна іграшка України.
3. Вироби народних умільців.
4. Художня кераміка - вид декоративно-прикладного мистецтва.

Тема 3. Орнамент та композиція у декоративно-прикладному мистецтві

1. Елементи народних орнаментів у дитячих аплікаціях.

Тема 4. Використання декоративно-прикладного мистецтва у практиці роботи дошкільного закладу

1. Декоративно-прикладне мистецтво як чинник формування художнього смаку дітей.

Тема 5. Використання писанкарства в навчально-виховній роботі з дітьми дошкільного віку.

1. Підготуйте мікроповідомлення за одним із джерел додаткової літератури.

Допускаються випадки виконання комплексної тематики кількома здобувачами.

Вимоги до оформлення індивідуальних завдань.

Індивідуальне завдання оформляється здобувачем самостійно у вигляді окремого звіту, надрукованого на комп'ютері: шрифт – 14, інтервал – 1,5, відступ – 1,25 см, ліве поле – 20 мм, праве – 20 мм, верхнє і нижнє – 20 мм.

Рекомендується така структура індивідуального завдання:

- титульна сторінка;
- зміст;
- послідовне висвітлення змісту розділів питання;
- список використаної літератури;
- презентація PowerPoint (за необхідністю)

V. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧВ

СРЗ оцінюється в межах комплексної оцінки знань, виходячи із видів роботи та критеріїв оцінювання з урахуванням особливостей навчальної дисципліни, обсягу годин, що відведені навчальним планом.

Система оцінювання самостійної (індивідуальної) роботи. Самостійна (індивідуальна) студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Критеріями оцінювання можуть бути:

- при усних відповідях: повнота розкриття питання, логіка викладання, культура мови, емоційність та переконаність, використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, періодичних видань тощо), аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки;

- при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи, підготовка матеріалу за допомогою комп'ютерної техніки та інших технічних засобів.

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та подальшого його оцінювання враховуються такі рівні знань студентів:

1-й рівень – низький. Здобувач володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу. Відповідь при відтворенні навчального матеріалу – елементарна, фрагментарна, зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення;

2-й рівень – середній. Здобувач володіє повним обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань для формулювання висновків, порівняння теоретичних знань із практичними прикладами. Відтворюється основний навчальний матеріал, виконуються завдання за зразком, володіння елементарними вміннями навчальної діяльності.

3-й рівень – достатній. Здобувач вільно володіє навчальним матеріалом на підставі вивченої основної та додаткової літератури, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.

Знання істотних ознак понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, самостійне застосування знань в стандартних ситуаціях, володіння розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням), вміння робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь студента повна, правильна, логічна, обґрунтована та без власних суджень. Студент здатен самостійно здійснювати основні види навчальної діяльності.

4-й рівень – високий. Знання глибокі, міцні, узагальнені, системні та творчо застосовуються. Навчальна діяльність має науково-дослідницький характер, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні проблемні ситуації, шукати шляхи їх вирішення, виявляти і захищати свою особисту позицію.

Критерії оцінювання відповіді здобувача на семінарському занятті

➤ оцінка «відмінно» – вичерпна відповідь на питання семінарського заняття. Здобувач відповідає логічно, послідовно, систематично. Відповідь свідчить про глибоке знання матеріалу. Здобувач опанував основну й додаткову літературу з теми, рекомендованої планом семінарського заняття. Доповідає впевнено, творчо, у доповіді виявляє науковий підхід, не підглядає у конспект, доцільно використовує терміни, правильно пояснюючи їх. Правильно відповідає на більшість питань викладача та учасників семінарського заняття;

➤ оцінка «добре» – здобувач виявляє досить повні знання матеріалу, не припускається у своїй відповіді суттєвих неточностей, засвоїв основну літературу, рекомендовану планом. Дає відповіді на питання викладача та учасників семінарського заняття. Доволі часто під час відповіді користується конспектом;

➤ оцінка «задовільно» – здобувач виявляє знання матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і роботи за спеціальністю. Доповідач сильно «прикутий» до конспекту, припускається помилок. Матеріал не повно розкриває проблему. Відповідає на поставлені запитання з помилками, однак спроможний зі сторонньою допомогою виправити їх;

➤ оцінка «незадовільно» – здобувач відповідає, читаючи з конспекту, без допомоги якого у матеріалі орієнтується слабо, допускає принципові помилки. Відповідає на поставлені запитання тільки зі сторонньою допомогою. Матеріал не розкриває проблему; студент читає з конспекту, матеріал відповіді здобувача розкриває проблему поверхово чи фрагментарно. На запитання викладача та здобувачів відповіді не може.

Оцінювання тестових завдань

Здобувачем надані правильні відповіді на:

0–25 % тесту – оцінка «незадовільно»;

26–50 % тесту – оцінка «задовільно»;

51–75 % тесту – оцінка «добре»;

76–100 % тесту – оцінка «відмінно».

Критерії оцінювання реферату:

➤ оцінка «відмінно» – реферат написано самостійно, формальні вимоги до реферату виконано, проблему повністю розкрито, висновки містять наукові пропозиції. Для написання реферату здобувач використав не тільки підручники, а і першоджерела;

➤ оцінка «добре» – реферат написано самостійно, всі вимоги до реферату виконані, проблема розкрита; наявні граматичні помилки;

➤ оцінка «задовільно» – реферат написано самостійно, але не всіх вимог дотримано, розкриття проблеми неповне;

➤ оцінка «незадовільно» – реферат написано самостійно, вимог не дотримано, проблему не розкрито; реферат написано не самостійно.

Оцінювання за чотирибальною системою:

➤ оцінка «відмінно» – здобувач повно і всебічно розкриває питання теми, винесені на самостійне опрацювання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідної теми і може аргументовано її доводити;

➤ оцінка «добре» – загалом рівень знань здобувачів відповідає викладеному вище, але мають місце деякі упущення при виконанні завдань, винесених на самостійне опрацювання, обґрунтування неточні, не підтверджуються достатньо обґрунтованими доказами;

➤ оцінка «задовільно» – здобувач розкрив питання, винесені на самостійне опрацювання, в загальних рисах, розуміє їх суть, намагається робити висновки, але при цьому припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно і не самостійно;

➤ оцінка «незадовільно» – здобувач не в змозі дати відповідь на поставлене запитання або відповідь неправильна, студент не розуміє суті питання, не може зробити висновки.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Інтерваль на шкала	Оцінка в балах за шкалою ECTS	Оцінка ECTS	Відсоток здобквачв, які успішно склали сесію (без перескладан ня)	Рівень компетент ності	Оцінка за національно ю шкалою
					для екзамену
4,51-5,00	90 – 100	A	10	Високий (творчий)	Відмінно
4,01-4,50	82-89	B	25	Достатній (конструк тивно-варіативни)	Добре
3,51-4,00	75-81	C	30		
3,16-3,50	69-74	D	25	Середній (репродукти вний)	Задовільно
2,51-3,15	60-68	E	10		
1,51-2,50	35-59	FX	-	Низький (рецептивно-продуктивний)	не зараховано з можливістю повторного складання
0,00-1,50	0-34	F			не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ДЖЕРЕЛА

1. Антонович Є.А., Захарчук-Чугай Р.В., Станкевич М.Є. Декоративно-прикладне мистецтво. – Львів : Світ, 1993. – 272 с.
2. Белкіна Ф. Вікно в минуле // Мистецтво і освіта, 2000. – № 1. – С.7-11.
3. Богуш А.М., Лисенко Н.В. Українське народознавство в дошкільному закладі: Навч. посіб. – К.: Вища шк., 2002. – С. 281-317.
4. Загаєцька О. В одвічних ритмах гончарного круга// Образотворче мистецтво. – 2003. - № 1. – С.12-16.
5. Захарчук-Чугай Р.В. Українське народне декоративне мистецтво : навч. посіб. / Р.В. Захарчук-Чугай, Є.А. Антанович. – К. : Знання, 2012. – 342 с.
6. Луцан Н.І. Декоративно-прикладне мистецтво та основи дизайну. Навчальний посібник. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2009. – 172 с.
7. Микуліна А. К. Методика використання творів декоративно-прикладного мистецтва Закарпаття в роботі з дітьми дошкільного віку / Методичні рекомендації для викладачів та студентів вищих навчальних закладів спеціальності «Дошкільне виховання – Мукачєво : Вид. МДУ, 2011. – 71с.
8. Скиданова Л .Я., Сірченко Л .І. Декоративне малювання та аплікація в дитячому садку. – К. : Рад. школа, 1981. – 63 с.
9. Сухорукова Г.В., Дронова О.О., Голота Н.М., Янцур Л.А. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному закладі. Підручник. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. – 376 с.

Интернет-ресурси

1. <http://zavantag.com/docs/index-17571238-2.html>
2. http://npu.edu.ua/!e-book/book/html/D/ikpp_kpp_Kolesnuk_Metoduchni%20materialu%20dlia%20zaochnikiv/70.html
3. [http://refs.co.ua/55155-Metody i priemy obucheniya izobrazitel noi devatel nosti v DOU.html](http://refs.co.ua/55155-Metody_i_priemy_obucheniya_izobrazitel_noi_deyatelnosti_v_DOU.html)
4. http://text.tr200.biz/referat_pedagogika/?referat=185171&page=1
5. <http://saitknig.ru/study/21131-metodika-obucheniya-izobrazitelnoj-devatelnosti-i.html>
6. [http://www.preschool.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/04disciplines&data\[8255\]\[caf_discipl_id\]=703&commands\[8255\]=item](http://www.preschool.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/04disciplines&data[8255][caf_discipl_id]=703&commands[8255]=item)
7. <http://94.158.144.72/opac/index.php?url=/notices/index/IdNotice:175727/Source:default>

ДОДАТКИ

Рекомендовані норми часу на самостійної роботи здобувачів

№ з/п	Вид самостійної роботи	Навантаження, академічних годин
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	0,5 год./1 год. аудиторних занять
2.	Підготовка до практичних занять	
3.	Підготовка до лабораторних занять	
4.	Підготовка до семінарських занять	1 год./1 год. аудиторних семінарських занять
5.	Підготовка до контрольних заходів (контрольних робіт, тестування, колоквіумів, ПМК/заліків, семестрового контролю)	9 год./1 кр. ECTS
6.	Підготовка і написання рефератів тощо	до 18 год. на реферат
7.	Виконання розрахунково-графічних робіт	до 18 год. на завдання
8.	Опрацювання окремих розділів програм, які не викладаються на лекціях	3 год./1 год. лекційного матеріалу

Загальні вимоги до учасників семінарського заняття:

- обов'язково прочитати текст першоджерела та рекомендовану додаткову літературу;
- підготуватися до виступу з кожного питання плану семінару;
- підготувати відповіді на запитання, наведені під кожним із пунктів плану заняття;
- рекомендовано виступати не з місця, а перед усією аудиторією;
- викладати думки своїми словами, а не завченими фразами, формулюваннями;
- будувати виступ згідно з планом, користуючись конспектом лише в разі цитування першоджерел;
- враховувати, що кожен виступ має складатися з трьох частин: вступу, основної частини і висновку;
- вільно триматися перед аудиторією, грамотно і переконливо говорити;
- кожен здобувач бере участь в обговоренні всіх питань семінару;
- після відповіді товариша вміти прокоментувати основне положення проблеми, задати йому додаткове запитання;
- формулювання своєї позиції розпочинати словами «я стверджую, що...», «я вважаю, що...», «моя позиція з цього питання така...»;
- для підтвердження або ж спростування тієї чи іншої тези наводити аргументи (цитати з тексту першоджерела, або думки, істинність яких обґрунтована).

Питання, що виносяться на модульний і підсумковий семестровий контроль з дисципліни «Декоративне мистецтво з методикою навчання»

1. Історія розвитку народних промислів на Україні.
2. Традиційні народні художні промисли України.
3. Вироби народних умільців.
4. Регіональні осередки та локальні художньо-технічні особливості українського декоративно-прикладного мистецтва.
5. Види декоративно-прикладного мистецтва.
6. Характеристика орнаментальних форм декоративно-прикладного мистецтва.
7. Народні орнаменти у мотивах декоративно-прикладного мистецтва
8. Композиційні принципи побудови народного орнаменту.
9. Вишивка - класичний вид українського народного мистецтва.
10. Кераміка і гончарство.
11. Писанка як унікальний витвір народного декоративно-прикладного мистецтва.
12. Орнаментальні композиції українського писанкарства.
13. Народна іграшка, її характеристика.
14. Традиційні центри української народної іграшки.
15. Мистецтво ткацтва.
16. Особливості петриківського розпису.
17. Художня обробка шкіри та металу.
18. Витинанка - один з видів декоративно-прикладного мистецтва.
19. Види художньої діяльності дітей на матеріалі народного мистецтва.
20. Ознайомлення дошкільників з вишивкою та малювання за її мотивами.

21. Використання елементів декоративно-прикладного мистецтва на заняттях малювання в дошкільному закладі.
22. Створення виразних образів дошкільниками на основі народного мистецтва.
23. Форми і методи організації художньої діяльності дітей дошкільного віку на матеріалі народного декоративно-прикладного мистецтва.
24. Завдання і зміст програми з народних ремесел. «Народні ремесла у дитячому садку».
25. Методика ознайомлення дошкільників з народними ремеслами.
26. Педагогічні умови реалізації творчих можливостей дитини-дошкільника засобами декоративно-прикладного мистецтва.
27. Методика використання писанки в роботі з дошкільниками.
28. Декоративна діяльність дошкільників за мотивами витинанок.
29. Відбір творів декоративно-прикладного мистецтва для оформлення інтер'єру ЗДО.
30. Особливості декоративної діяльності дошкільників.
31. Навчання декоративного малювання дошкільників.
32. Використання методів і прийомів навчання на заняттях з декоративного малювання в середній групі.
33. Організація декоративного ліплення в ЗДО.
34. Підбір елементів декоративних орнаментів для дитячих аплікацій.
35. Декоративна аплікація за народними мотивами в різних групах ЗДО
36. Декоративне ліплення за народними мотивами в ЗДО

Навчально-методичне видання

ДЕКОРАТИВНЕ МИСТЕЦТВО З МЕТОДИКОЮ НАВЧАННЯ

Методичні рекомендації до організації та проведення самостійної і індивідуальної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 012 «Дошкільна освіта» денної та заочної форм навчання

Укладач: А.К. Микуліна

Тираж 10 пр.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 6954 від 20.11.2019 р.

Редакційно-видавничий відділ МДУ,
89600 м. Мукачево
вул. Ужгородська., 26